

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 8. Sponsalia, sub conditione pœnali, quòd pars quæ promissis non
steterit, pendet alteri 100. aureos v.g. non obligant ad solutionem pœnæ
resilientem ex causa justa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

137. §. cum quis eod. 2°. quia ex facto à lege improbatò oriri nequit obligatio. L. cum lex ff. de fidejull. 3°. quia consensum in talibus eventis necessariò renovandum Rota Romana perpetuò docuit, docentque plerique Theologi & Canonistæ apud Ricciū in Praxi aurca to. 1. resol. 228.

CAPUT VIII.

Sponsalia, sub conditione pœnali, quòd pars que promissis non steterit, pendet alteri 100. aureos v. g. non obligant ad solutionem pœnæ resiliētem ex causa iusta.

23 **I**Ta Doctores passim omnes, aīentes id procedere, etiam si talia sponsalia juramento forent firmata. Tum quia taliter jurantes tacitè excipiunt casus, quibus jura permittunt resilire. Tum quia legitima juramenta, sponsalibus adjecta, sequuntur naturam sponsalium, nec proinde obstant libertati matrimonii. At verò cap. *Gemma* de sponsal. dicitur, quòd cum libera matrimonia esse debeant; idè talis stipulatio, propter pœnæ interpositionem, sit meruò improbanda.

24 **S**iquis tamen resiliat injustè, videtur tunc obligatus ad solvendam pœnam stipulatam. quidquid in contrarium dicant Sanchez, Tanneus, Tamburinus, Dicaillus. Eò quòd utique Canones, improbant adjectionem pœnæ, non procedant pro casu resiliētiæ injustæ. Non solum quia pro eo casu non procedit ratio quam allegant (neque enim obligatio solvendi pœnam, in eo casu, officit libertati matrimonii. Cum ipsinet Canones sub censuris cogi velint injustè resiliētem) sed etiam quia ipsamet jura probant adjectionem pœnæ in casu injustæ resiliētiæ, dum probant conditionem, ut qui injustè resiliat à sponsalibus, perdat arrhas. L. ult. C. de sponsal. Nec hoc tantum; sed ibidem additur, posse à sponsis adjici conditionem, ut perfidus sponsus, vel sponsa, habens 25. annos completos, ultra restitutionem arrhæ acceptæ, solvat duplum, decuplum, centuplum ejus arrhæ. Si hanc pœnam (propriè vel impropriè dictam) jura non improbant pro casu resiliētiæ injustæ, solida ratio non apparet, cur improbent (pro eo casu) solutionem 100. aureorum v. g. Et idè validè & licitè adjici conditionem multæ pecuniariæ, ab injustè resiliēte solvendæ, docent Barbosa in citatum cap. *Gemma* n. 9. & 10. Layman l. 5. tr. 10. p. 1. c. 1. n. 87. Coninck disp. 22. dub. 5. Perez disp. 7. sect. 1. n. 6. Basilius Pontius apud Dianam p. 3. tr. 4. resol. 21. ubi & ipse subscribit.

25 **E**t confirmatur: si pars innocens, occasione celebratorum sponsalium, neglexerit optimum matrimonium, quod aliàs in manu habebat, potest à sponso (injustè resiliēte) exigere compensationem istius emolumentii cessantis (uti docet Glossa communiter recepta in *L. Titie* 134. ff. de verb. obligat. contra Barbosam & Sanchez) sicut si fecisset expensas notabiles in vestes nuptiales, futurum convivium nuptiale, &c. posset ab ipso exigere compensationem istius damni emergentis, uti fatentur Sanchez & Barbosa (siquidem æquè passa est illud lucrum cessans, ratione contractus sponsalitiū; quam istud damnum emergens: parique injustè resiliēns æquè est causa injusta illius, quam istius: cum illud patitur propter ipsum, & propter acceptam ab ipso fidem, quam injustè violat; non passura, si perfidiam ipsius rescivisset) ergo similiter exigere potest solutionem pœnæ, injustè resiliēti appositæ.

CAPUT IX.

Invalida sunt sponsalia, etiam jurata, quæ

quispiam contraxit post votum simplex castitatis, vel ingrediendæ Religionis.

ITa habetur cap. *rursus* qui Clerici vel votentes. Et ratio est, quia quod Deo jam consecratum & datum est, alteri sine sacrilegio dari vel promitti non potest. Nec validum esse potest de eo juramentum. Quia juramentum esse non potest vinculum iniquitatis.

Excipiunt quidem Lessius, Lugo; Sanchez & alii casum, quo sponsalia, post votum castitatis, inita essent cum puella voti nescia, sub promissione matrimonii cognita & imprægnata; qua diffamaretur, nisi duceretur. Quia cum obligatio erga puellam sit ex stricta justitia, fortior est obligatio voti, solum obligantis ex religione.

Sed exceptionem non admittunt, nec admittunt Navarrus, Vivaldus, Rodriguez, Layman, Sylvius q. 62. q. 6. conclus. un. & plerique alii. Quia voto castitatis obstrictus; non tenetur eam ducere ratione promissionis: utpote ob allatam rationem invalide, uti declaratur citato canone. Nec ratione damni illati: utpote quod nec debet, nec potest reparare, per medium quod non est in sua potestate (ut patet in eo qui, ligatus voto solemnii castitatis, vel impedimento affinitatis, puellam sub promissione matrimonii violasset, & imprægnasset, diffamandam, nisi duceretur) sed per medium in sua potestate existentis, v. g. per pecuniam, &c. Non est autem in potestate ipsius, promittere & dare ipsi corpus suum, jam Deo datum & consecratum per votum castitatis, nisi votum illud per legitimam potestatem tollatur. Sicut non est in potestate ipsius, ad indemnandum Titium, dare ipsi centum aureos, jam antè Ecclesiæ datos, nec amplius existentes in potestate sua. Nec solidum apparet fundamentum dicendi, quòd eo casu fortior sit obligatio justitiæ, quam religionis, vel quòd Deus cedat juri suo, ut puella terretur indemnitas. Contrarium enim apparet in casu voti solemnii, & in casu copulæ per vim extortæ; absque matrimonii promissione. Qui enim sic extorsisset, maneret obligatus voto, non obstante puellæ damno.

Et quare (in casu nostro) fortior esset obligatio justitiæ, quam religionis: cum corpus Deo datum & consecratum, per votum castitatis, non sit obnoxium obligationi justitiæ, ob promissionem onerosam puellæ factam: utpote invalidam, quia de re quæ non erat in potestate promittentis?

Si dicas 1°. rationem esse, quia Deus coli non vult de bonis alteri ex justitia debitis; nec vult coli cum injuria proximi. Respondeo, nec tunc Deum coli de bonis alteri ex justitia debitis, ut offensum est; nec cum injuria proximi: utpote qui debet esse contentus reparatione damni, quæ fit in potestate damnificantis, ut patet in duobus casibus n. 28. in fine allatis.

Si dicas 2°. esse in potestate ejus, qui sub matrimonii promissione puellam imprægnavit, petere dispensationem super voto suo, cum justissimam ad hoc habeat causam. Respondet Sylvius, posse quidem (ob dictam causam) petere dispensationem, sed ad id in rigore non teneri. Neque enim id promissit, nec validè promittere potuit. Ob ea quæ dixi n. 22. Solum proinde tenetur ad id, ad quod teneretur, si idem damnum ipsi per injuriam intulisset, absque matrimonii promissione. Tenetur ergo alià vi satisfacere pro damno, si possit, efficaciter per dotationem ut æquè benè nùbat. Si tamen damnum famæ ipsius reparare nequeat, nisi ipsam ducendo; æquum est ut dispensationem procuret, & tunc ducat. Quia seduxit eam, sub spe matrimonii promissis, non monendo eam de voto suo. Cujus si conscia fuisset, sibi damnum imputare deberet. Quòd si corrup-